

*Новосельцев І. І.,
доцент кафедри
гуманітарного розвитку
ПВНЗ «МІМ-Київ»,
кандидат юридичних наук*

ЧИ МОЖЛИВЕ ЗАСТОСУВАННЯ АВС У ВИРІШЕННІ КОНФЛІКТІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ?

*Можливість часто втрачається
внаслідок дискусій (обговорення).
Добра репутація є більш цінна ніж
гроші.
Поспішне рішення є першим кроком до
його зречення*

Публій Сір

Однією з головних особливостей альтернативного вирішення спорів взагалі є договірний характер, в цьому АВС схоже із арбітражем, який також має консенсуальний характер. Другою характерною рисою є компетенція органу, який вирішує або розглядає спір.

Якщо мова йде про спір між резидентом і нерезидентом України, то компетенція чітко встановлена положеннями Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року № 2709-IV, зокрема п. 4 ч. 1 ст. 77 зазначеного Закону встановлено, що підсудність судам України є виключною у таких справах з іноземним елементом, якщо спір пов'язаний з оформленням права інтелектуальної власності, яке потребує реєстрації чи видачі свідоцтва (патенту) в Україні.

Разом з тим, залишаються питання компетенції при вирішенні спорів між резидентами України.

Спори, як виникають у сфері інтелектуальної власності умовно, можна поділити и запропонувати наступну класифікацію:

1. Категорія спорів: спори пов'язані із оформленням прав на об'єкти інтелектуальної власності, які носять формальний характер або такі спори викликані пороками оформлення прав власників охоронних документів, чий права на охоронні документи внаслідок неправильного оформлення можуть оспорюватись третіми особами.

2. Категорія спорів: спори викликані тим, що при реєстрації об'єкту інтелектуальної власності були допущені помилки при проведенні.

кваліфікаційної експертизи (по суті).

3. Категорія спорів: спори, які виникли внаслідок пороків використання, тобто порушується такий основний принцип права як добросовісність і розумність.

Розглянемо кожну категорію спорів більш детально (на прикладі реєстрації знаків для товарів і послуг або торговельних марок).

Перша категорія спорів пов'язана із знаками, які оформлені неправильно або з дефектами. Згідно із положеннями п.п. а) та б) ч. 1 ст. 19 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», свідоцтво (на знак) може бути визнано у судовому порядку недійсним повністю або частково у раз невідповідності зареєстрованого знака умовам надання правової охорони або наявності у свідоцтві елементів зображення знака та переліку товарів і послуг, яких не було у поданій заявці.

Умови надання правової охорони встановлені ст. 5 зазначеного Закону, якими зокрема встановлено, що правова охорона надається знаку, який не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі та на який не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені Законом.

Друга категорія спорів викликана порушеннями, які були здійсненні при проведенні кваліфікаційної експертизи (по суті) заявленого позначення на знак для товарів і послуг. До цієї категорії справ можна віднести і так звані «агентські знаки» (чи є зареєстровані як знаки позначення схожими настільки, що їх можна сплутати з знаками, раніше зареєстрованими чи заявленими на реєстрацію в Україні на ім'я іншої особи для таких самих або споріднених з ними товарів і послуг або агентським знаком, тобто таким, що на підставі положень ст. 6^{septies} Паризької конвенції, може бути скасовано на вимогу власника знаку в одній чи декількох країнах Союзу).

Третя категорія спорів – це справи, які спричинені порушеннями прав власників торговельних марок внаслідок неправильного використання або недобросовісного використання зареєстрованого або незареєстрованого позначення для товарів і послуг, яке можна сплутати або ввести в оману споживачів відносно іншого знаку для товарів і послуг (добросовісного) користувача.

Підставою для звернення за захистом порушених прав і оспорюваних інтересів у всіх категоріях справ є положення ст. 3 Цивільного процесуального кодексу України та ст. 1 Господарського процесуального кодексу України. Також дуже важливим є обґрунтування підстав для визнання недійсним знаку (оспорюваного) позначення саме з огляду на вичерпність підстав, які закріплені у ст. 19 чинного Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і

послуг».

Стосовно інших об'єктів інтелектуальної власності діють такі ж самі правила, наприклад, ч. 1 ст. 19 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», ч. 1 ст. 25 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», ч. 1 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» встановлено, що права можуть бути визнані недійсними в судовому порядку. Слід додати, що п. 13 ст. 6 Закону України «Про третейські суди» закріплено, що спір не може бути передано на розгляд третейському суду, якщо за результатами розгляду виконання рішення третейського суду потребуватиме вчинення відповідних дій органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами та іншими суб'єктами під час здійснення ними владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень.

Отже, можна зробити висновок, що альтернативне вирішення спорів для спорів в сфері ІВ можливе лише для спорів, пов'язаних із виконанням (невиконанням або неналежним виконанням) договірних зобов'язань (договори мають бути не пов'язані із оформленням і переданням майнових прав).

*Ханик-Посполітак Р. Ю.,
завідувачка кафедри галузевих
правових наук НаУКМА,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРИНЦИПИ ПОЗАСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ

Створення та діяльність інституцій, що покликані вирішувати спори/конфлікти у позасудовому порядку (надалі – АВС), не може бути хаотичним, а повинно базуватися на певних правових принципах.

Як відомо, АВС як «феномен» (так його іноді називають в літературі) виник в США ще у 60-роках минулого століття. Але свого розвитку АВС набули в останні роки двадцять.

Напрацювання видів, схем АВС та принципів на яких повинні базуватися АВС не є чимось притаманним лише США чи Європейському Союзу. Даному питанню приділяють увагу майже в усіх країнах світу і давно.

Наприклад, ще у 1997 році Австралійський уряд розробив стандарти щодо альтернативних схем вирішення спорів, які застосовуються у бізнесі, захисті